

Nastop predsednika Zveze slovenskih častnikov
dr. Alojza Šteinerja na Odboru za obrambo. 10. septembra 2015.

Lepo pozdravljen in hvala za besedo spoštovani g. predsedujoči, spoštovani zbrani.

V Zvezi slovenskih častnikov se glede današnje obravnave ne opredeljujemo o pobudi za presojo ustavnosti in o tem ali so normativne rešitve o upokojevanju vojaških oseb neustavne. Tudi zato, ker bo o tem odločalo Ustavno sodišče, ki nas je v preteklosti ob različnih odločitvah sodišč in pravnih tolmačenjih, da ni kršitev pri tem, že nekajkrat postavilo na realna tla.

Na Zvezo slovenski častnikov, kot stanovsko organizacijo vojaških oseb in drugih strokovnjakov na obrambno-varnostnem in zaščitno-reševalnem področju, se je v zadnjih dveh letih obrnilo več oseb, ki so bili zajeti v prakso upokojevanja in prekinjanja delovnega razmerja v vojaški službi. Deležni smo bili tudi kritik, da se premalo zavzemamo in opozarjamo na nujnost izboljšanja normativne ureditve, pa tudi za opustitev prakse, ki pušča dvome ali občutke povzročanja krivic ali neenakopravne obravnave. Zato dovolite, da v nadaljevanju izpostavim poglede, ki naj vodijo k temu, da se nekaj vendarle ukrene.

Najprej naj izpostavim, da poklicno upokojevanje in pogodbe za določen čas pri opravljanju vojaške službe v profesionalnih vojskah niso novost. Države, ki kaj dajo na profesionalno vojsko, pa to izvajajo domišljeno. Zlasti takrat, ko ljudi, ki so več let ali desetletij služili domovini postavljajo izven sistema in pred nove izzive. Pri tem pazijo, da ti ne izgubijo vrednote pripadnosti sistemu in tega kažejo v javnosti in tako ne ustvarjajo dodatnih sovražnikov. To je pomembno tudi za našo vojsko, ki je kot kaže v krizi glede pridobivanja manjkajočih kadrov in to ne le zaradi slabih plač.

Kaj kaže na premislek o spremembah na normativnem področju? Najprej povejmo, da je 11. odstavek 92. člena zakona o obrambi bil zasnovan kot mehanizem zaščite vojaških oseb. Sedaj se uporablja proti njim, kar je evidentno. Omenjeni člen govori o prenehanju delovnega razmerja zaradi izpolnitve pogojev za starostno pokojnino. 10. odstavek 413. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) pa ga kontaminira s pogoji za poklicno upokojevanje. Ali gre torej za dopustno enačenje pogojev za starostno in poklicno upokojevanje? Ta isti 10.

odstavek 413. člena pa navaja, kar smo danes tudi že slišali in prebrali, da se to uporablja do uskladitve zakona o obrambi in zakona o službi v Slovenski vojski.

ZPIZ-2 je bil sprejet 4. decembra 2012 in se uporablja od 1. januarja 2013. Praksa poklicnega upokojevanja vojaških oseb po tem zakonu v ministrstvu za obrambo pa datira na december 2013. V tem času bi omenjeno uskladitev lahko izvedla dva obrambna ministra. Tudi za postopke v letu 2014 je bilo značilno, da se ni vedelo, ali se poklicno upokojevanje izvaja ali ne, dodan je pogojno imenovan dvomesečno prehodni rok v postopkih, zabeležene so prve tožbe in odločitve sodišča in sprožena ustavna presoja. Začele so se priprave za spremembo zakona o poklicnem upokojevanju, kar vse na nek način dokazuje, da je problematika pereča. V tem času v obrabnem resorju zasledimo še dva ministra, 11. točka 92. člena zakona o obrambi pa še vedno čaka nespremenjena.

Tudi sam sem v začetku leta 2014 imel nekaj osebnih izkušenj, ki sicer niso bile neposredno povezane s poklicno upokojitvijo, ker sem zaradi odločbe o starostni upokojitvi ostal tako rekoč na cesti. 18. januarja 2014, ko sem še delal, sem pisal na različne pristojne naslove. Tudi predsedniku odbora za obrambo. Ni bilo odziva in vprašanja uskladitve zakona o obrambi in izboljšanja normativne ureditve so ostala nespremenjena do danes. Pričakoval bi, da pristojno parlamentarno delovno telo postavi vprašanje odgovornemu ministru in ministrstvu, da uredijo zadeve. Tako pa se ni mogoče znebiti občutka, da se je energija porabila za odgovore in dokazovanje, da je neutemeljena pobuda o presoji ustavnosti, ki jo danes obravnavamo.

Zato danes, na tem mestu v imenu še zaposlenih vojaških oseb, izražen najprej prošnjo in za tem poziv, da se 11. odstavek 92. člena zakona o obrambi uskladi in spremeni še preden bo prišlo do spreminjanja obrambnega zakona, če sploh. Razen seveda, če je strategija, da se čaka na odločitev ustavnega sodišča.

In še: Od 133 vojaških oseb, ki so omenjene v uradnem gradivu in jim je prekinjeno delovno razmerje, sta se po meni dostopnih podatkih ponovno zaposlila dva. En brigadir in en častnik, ki se je samozaposlil, zato, da bi se izognil slabšim pogojem upokojevanja.

Hvala za vašo pozornost.